లైబ్రరీలో

ఎ.వి. రెడ్డి శాస్త్రి

వీలయినంతసేపు లైబ్రరీలోనే గడుపుతుంటాను కాలాన్ని. దానికి పెద్ద కారణమేవీ లేదు- వెళ్లడానికి నాకో చోటంటూ లేకనే. లైబ్రరీ మూసేసింతర్వాత- అక్కడా ఇక్కడా పరిచయస్తుల గదుల్లో గడిపేస్తుంటాను.

స్నేహితులెవరూ లేరు నాకు. స్నేహాల కోసం ప్రయత్నించడం నాకు చేతకాదు కూడాను. ఎవరితోనైనా చెప్పుకోవలసినంత ముఖ్యమయిన విషయాలేవీ లేవు నాకు. అలాగే విని తీరవలసినంత గొప్ప విషయాన్ని నాకింతవరకూ ఎవరూ చెప్పలేదు. బహుశా నా యీ నిర్లిప్త స్వభావం తెలిసే కాబోలు, పరిచయస్తులు నన్ను వాళ్ల గదుల్లో వుండనిస్తుంటారు అప్పుడప్పుడూ.

" 'మాట్లాడని ఆలోచనా స్రవంతి' అని అంతా కలిసి నీకు ముద్దు పేరు పెట్టేరు తెల్సునా," అంది రజని ఒకనాడు. రజని గురించి ఎలా చెప్పాలి? నా స్నేహితురాలా? అబ్బే, అలా అన్లేను, అయితే మరెవరూ? అదీ చెప్పలేను. నేనెందుకు యీ ప్రపంచంలో వున్నానో, రజని కూడా అందుకే వుంది. నాకున్న తిక్క, వెధవ ఆలోచన్లే రజనికీ వున్నాయి. అంచేతనే కాబోలు మా యిద్దరి మధ్యనే పరిచయం. నేనెప్పుడేనా రజనితోనే నాలుగు మాటలు మాట్లాడతాను. అయితే రజని మాత్రం నిత్యం గలగలలాడ్తుంటుంది. 'అసలే కాళ్లు లేనిది కాలం. మాటలేనా లేకపోతే ఎలా బతకడం!' అంటుంది రజని. నవ్వేస్తుంటాన్నేను. 'ఇవాళ నీతో మాట్లాడాలి- లైబ్రరీకొస్తాను' అని ఓ చీటీ లైబ్రరీలో నేను చదువుకొనే టేబిల్ మీద కనబడింది. నాతో మాట్లాడాలని సంతకం చెయ్యని చీటీ ఎవరు రాస్తారు, రజని తప్ప? అయితే, ఈ చీటీ రజని రాసిందేనని కూడా ఖచ్చితంగా చెప్పలేను. ఎంచేతంటే, ఇన్నాళ్ల పరిచయంలోనూ రజని దస్తూరి ఎలా వుంటుందో చూడ్లేదు నేను. కానీ ఈ చీటీని తప్పకుండా రజనే రాసి వుంటుందని నమ్మి, ఆమెకోసం వెయిట్ చెయ్యడానికి నిశ్చయించుకున్నాను.

మా లైబ్రరీ చాలా పెద్దది. పెద్దదే కాకుండా చాలా పురాతనమయింది కూడాను. 'ఈ లైబ్రరీని పూర్తిగా చదివేయగలిగితే, ప్రపంచాన్ని పూర్తిగా అర్థం చేసుకున్నట్టే,' అని ప్రొఫెసర్ డస్ట్‌కోట్ (Dustcoat) గారు ఒకసారన్నారు. ఆయన మాకు అమెరికన్ పొయట్రీ చెప్పేవారు. ఒకసారాయన జాన్ క్రోరేన్సమ్ (John Crowe Ransom) రాసిన Piazza piece పద్యం చెప్తూ " I am a gentleman in a dustcoat" అన్న మొదటి వాక్యాన్ని వుత్సాహంగానూ, ఉద్రేకంగానూ చదివేరు. స్టూడెంట్స్‌ని బాగా ఇన్‌స్పైర్ (inspire) చెయ్యాలని కాబోలు అతని తాపత్రయం. సరే, ఇన్‌స్పైర్ చెయ్యడం మాటెలా వున్నా, అతనికి మాత్రం ఆవేళ నుండి 'ప్రొఫెసర్ డస్ట్‌కోట్' అనే బిరుదుని స్థిరపరిచేరు విద్యార్థులు. రేన్సమ్ రాసిన పద్యంలో ఒక అందమైన, సుకుమారమైన అమ్మాయి ప్రియుడికోసం వెయిట్ చేస్తుంటుంది వరండాలో. అయితే ఆ అమ్మాయిని కబళించడానికి మృత్యువు పొంచి వుంది. పూలతీగల వెనకాతల ఆ మృత్యువే ఈ డస్ట్‌కోట్ పెద్దమనిషి. మా ప్రొఫెసర్‌గార్కీ, ఈ మృత్యు సంకేతానికీ కొన్ని పోలికలున్నాయి. విద్యార్థులు ఏం రాసినా, ఎంత రాసినా ట్రేష్ (Trash) గానే కనిపించేది ఆయనకి. దేనితోనూ తృప్తిపడని ఆయన మనస్తత్వం వల్ల అనేకమంది విద్యార్థుల కెరియర్లు నాశనమయ్యాయి. అయితే, ఎవరేమయినా, ఏమనుకున్నా మృత్యువు ఏ విధంగా పట్టించుకోదో, అదేవిధంగా ప్రొఫెసర్‌గారు కూడా నిర్లిప్తతకి ప్రతీకలాగా వుండేవారు. అందుకని 'డస్ట్‌కోట్' బిరుదు ఆయనకి అన్నివిధాలా సరిపోయింది.

అదిగో ఆ ప్రొఫెసర్‌గారే అన్నారు మా లైబ్రరీ నంతట్నీ చదివేస్తే ప్రపంచాన్ని అర్థం చేసుకున్నట్టేనని. కాని ఈ లైబ్రరీని ఎవరూ పూర్తిగా చదివినట్టు దాఖలా లేదు. అంతెందుకు, ప్రొఫెసర్ డస్ట్‌కోట్‌గారు ఈ లైబ్రరీ నంతట్నీ చదివేయాలని ఎంతోకాలం నుంచీ ప్రయత్నిస్తున్నాడుగాని చదవగలిగేడా? పూర్తి లైబ్రరీ సంగతలా వుంచి, కనీసం ఇందులోని ఇంగ్లీషు విభాగాన్నైనా పూర్తిగా చదవలేదింకా అని ఆయన నోటితో ఆయనే చెప్పేడు. 'ఇంకా' అని ఎందుకన్నానంటే, ఆయన ఇంకా, యిప్పటికీ లైబ్రరీ తెరిచిందగ్గర్నుండి లైబ్రరీ మూసేసిందాకా, ప్రతిరోజూ చదువుతూనే వున్నాడు. అయిదు వందల సంవత్సరాల వయస్సున్నవాడ్లా కనిపిస్తాడతగాడు. నడుం వంగిపోయింది. దృష్టి మందగించింది. అడుగులు తడబడుతున్నాయి. ఆయన దశాబ్దాలుగా తొడుగుతున్న కోటు బాగా మాసిపోయి, చిరుగులు పడింది. ఇన్ని జరుగుతున్నా చదువు మాత్రం ఆపలేదాయన. ఏదో గొప్ప సమస్యకి పరిష్కారం కనుక్కోవడం కోసం గత ఏభై ఏళ్లుగా శ్రమిస్తున్నాడు. అయినా ఇంకా కనీసం ఉపోద్ఘాతం కూడా రాయడం కాలేదు.

నేను కూడా నా కాలాన్నంతట్నీ లైబ్రరీలోనే గడుపుతుంటాను కాబట్టి, తరచు మేమిద్దరం ఒకరి కొకరు తారసపడుతుంటాం. ఇప్పుడు మా మధ్యని 'ప్రొఫెసర్-పూర్వ విద్యార్థి సంబంధం' అంతరించిపోయి, ఒక కొత్త అవగాహన ఏర్పడింది. మేమిద్దరం తెలియని దేనికోసమో నిరంతరాన్వేషణ సాగిస్తున్న పరిశోధకులం. ఇంతవరకూ మాకు తెలిసింది పరాజయమే తప్ప, విజయం యేదీలేదు. అంచేత ఒకరి పరాజయాన్ని ఒకరం వుండుండి ఎద్దేవా చేసుకునే స్థితి కొచ్చాం.

చెప్పేను కదా- నేను రజనికోసం వెయిట్ చేస్తున్నాను. లైబ్రరీలో నా టేబిల్ కాస్త చీకటిగా వుండే ఒక మూలని వుంది. టేబిల్ దగ్గర వుండే లైట్ కొన్నాళ్ల క్రిందట పోయింది. దాన్ని తిరిగి రీప్లేస్ చెయ్యలేదు లైబ్రరీ అధికారులు. నేను కూడా దాని గురించి అంతగా పట్టించుకోలేదు. నా టేబిల్ దగ్గర లైటు వెయ్యడం మానేస్తే, చీకట్లో చదవలేక నేను లైబ్రరీ విడిచి వెళ్లిపోతానని లైబ్రరీ వాళ్లు భ్రమపడుతున్నట్టున్నారు. అవును మరి దశాబ్దాల తరబడీ దయ్యంలా లైబ్రరీ పట్టుకొని వేళ్లాడుతుంటే, ఎలాగేనా నన్ను లైబ్రరీ నుండి తరిమెయ్యాలని వాళ్లు భావించడంలో తప్పులేదేమో! అయితే, నాకు యింతవరకు అంతుబట్టకుండా దాగుడు మూతలాడుతున్న ఆ విషయాన్ని ఆకళింపు చేసుకోకుండా, యీ లైబ్రరీని వదిలి వెళతానా? వెళ్లనుగాక వెళ్లను.

నన్ను లైబ్రరీ నుండి తరిమెయ్యాలనే కృషిలో భాగంగా అధికారులు 'మీరు దేన్ని గురించి పరిశోధన సాగిస్తున్నారో రాసివ్వండి,' అని తాఖీదు పంపించేరు. 'అది తెలుసుకోడానికే ప్రయత్నం సాగుతోంది,' అని సమాధానం పంపేను. దేన్ని గురించి పరిశోధన సాగిస్తున్నాడో ప్రొఫెసర్ డస్ట్‌కోట్‌లాంటి వాడికే అంతుబట్టనిది నాకు మాత్రం తెలిసి చస్తుందా ఏమిటి?

సరే, రజని కోసం వెయిట్ చేస్తున్నాను నా టేబిల్ దగ్గర కూర్చుని. నా టేబిల్ దాటి మరి కాస్త ముందుకు వెళితే మరింత దట్టంగా చీకటి అలముకొన్న మరో మూలని ప్రొఫెసర్ డస్ట్‌కోట్‌గారి టేబిల్ వుంది. ఆయన్ని కూడా లైబ్రరీ నుండి తరిమెయ్యాలనే ప్రయత్నంలో వున్నట్టున్నారు లైబ్రరీవాళ్లు. ఉన్నట్టుండి ఒకనాడు ఆయన టేబిల్ దగ్గరుండే లైటుని తొలగించేశారు. ఆయన కూడా ఏమీ నొచ్చుకోలేదు, ఈ దుశ్చర్యకి. నాలాగే చీకటి వెలుగులకతీతమయింది తన పరిశోధన అనే నిర్లిప్త ధోరణి కనపర్చేడు. ఏతావాతా మేమిద్దరం ఇప్పుడు నిజమైన చీకటి పరిశోధకులమన్నమాట!

రజని కోసం వెయిట్ చేస్తున్నాను. మెల్లమెల్లగా చీకటి ముసురుకుంటోంది. ఈ పాత పుస్తకాల ముక్క వాసన మధ్యని ఎంతకని కూర్చుంటాననిపించి, బయటికి బయల్దేరేను, ఓ సిగరెట్టేనా వెలిగించుకుందావని. సరిగ్గా అదే సమయానికి ప్రొఫెసర్ డస్ట్‌కోట్ కాళ్లీడ్చుకుంటూ రావడం కనిపించింది. మాట్లాడుకోడానికి మాత్రం అసలేం వుందిలే ఈ ప్రపంచంలో అనే భావం మా యిద్దరి మధ్యని బాగా వ్యాపించినట్టుంది.

అంచేత ఒకరితో ఒకరం మాట్లాడుకోడం తగ్గించేశాం. కాని యివాళ అతనికేం బుద్ధి పుట్టిందోమరి, నన్ను చూసి "ఎక్కడ్నుంచోయ్," అన్నాడు. తెలీదూ, ముసలిపీనుక్కి నేనెక్కడి నుండి వస్తున్నానో? సడన్‌గా నాకెందుకో కోపం వచ్చేసింది. తిక్కగా సమాధానం యిచ్చాను "చీకట్లోంచి," అని. సమాధానం కాస్తా నోట్లోంచి బయటపడగానే, అతన్ని ఏడిపిస్తే ఎలా వుంటుందనే ఆలోచన వచ్చింది. వ్యంగ్య స్వరంతో అడిగేను, "తమరెక్కడికి" అని. "చీకట్లోకి," అని సమాధానం యిచ్చేసి కాళ్లీడ్చుకుంటూ వెళ్లిపోయాడు.

చెంపపెట్టులాంటి ఈ సమాధానం వినగానే నాకు పిచ్చెక్కినంత పనయింది. కానీ మనసు మూలల్నుండి చిన్న సందడి వినపడింది. 'ఆయన చెప్పిందాన్లో అబద్ధం లేదు కదా,' అని. దాంతో నా కోపం నీరుకారిపోయింది. ఒక్కక్షణంపాటే అయినా కోపం వచ్చినందుకు నన్ను చూస్తే నాకే నవ్వు వచ్చింది. ఈ ప్రపంచంలో కోపం తెప్పించగలిగే సన్నివేశాలు యింకా

మిగిలేవున్నాయా? లేక ప్రపంచం గురించి నాకున్న వూహల్లోనే ఏదైనా పొరపాటుందా? ఏది ఏమైనా కారిడార్ మధ్యలో యిలా నిలబడిపోయి స్వగతించడం సబబుకాదు. రజని యింకా రాలేదు. అంచేత అటు బయటికి వెళ్లి సిగరెట్ అంటించుకోడమా? లేక ఎలాగూ ప్రారంభమయింది కనుక, ప్రొఫెసర్‌గారితో సంభాషణ మరి కాస్త పొడిగించడమా? ముసలాయన్ని కాస్త అల్లరిపెడితే ఎలా వుంటుంది? ప్రయత్నిద్దాం- లైఫ్ బొత్తిగా నిర్జీవంగా కనబడుతోంది. వెరైటీ కోసవేనా ప్రొఫెసర్‌గార్ని ఆటపట్టించి, ఏడిపించాలి. నిర్ణయం అయిపోగానే వెనక్కి వెళ్లేను ఆయన్ని వెతుక్కుంటూ, పుస్తకాల రేక్స్ దగ్గర నిలబడి తనక్కావలసిన పుస్తకాలు కనపడకుండా ఎవరో దాచేస్తున్నారని బయటికి వినపడేట్టుగా సణుక్కుంటున్నాడు. వయసు బాగా పెరిగిపోయిందేవో, ఈ మధ్యని అతగాడు తన మనసులో తను అనుకోవాలని సంకల్పించిన మాటల్ని బయటికే అనేస్తున్నాడు. ఎదుటివాళ్లు తన మాటలు వింటారనే స్పృహ పోయినట్టుంది అతనికి.

నేనతని దగ్గరకి వెళ్లి, "ప్రొఫెసర్‌గారూ, ఒక ధర్మ సందేహం వచ్చిందివాళ. మీతో డిస్కస్ చెయ్యాలని వుంది," అన్నాను.

"ఆ అదొక్కటే కదా మనకి మిగిలిన కన్సొలేషన్. డిస్కస్ చెయ్యి, ఫర్వాలేదు. కానీ నిర్ణయాల కోసం మాత్రం ఆశించకు. మనం యే నిర్ణయాలూ చెయ్యలేమనే నిర్ణయానికి వచ్చేశాన్నేను," అన్నాడాయన.

కాస్త వెలుతురుగా వున్న జాగా చూస్కోని కూర్చున్నాం. "చెప్పవయ్యా నీ సందేహం," అన్నాడాయన. ప్రారంభించేను. "మరేం లేద్సార్ ఇవాళ కాఫ్కా నవల 'The Trial' చదువుతున్నాను. ఈ ప్రపంచం అనే బందిఖానాలో చిక్కుకున్న మనిషి తాలూకా అసందిగ్ధ పరిస్థితి గురించి ఆయన విశ్లేషణ చాలా ఆసక్తికరంగా సాగుతోంది. ఇంతలో ఎక్కడ్నుండి వచ్చిందో తెలీదుగానీ, ఓ చెదపురుగు పేజీ కింద నుండి దూసుకువచ్చి, నేను చదువుతున్న వాక్యాల వెంబడి నడక సాగించి నా అవగాహనకి అడ్డు తగులుతోంది. నాకు వొళ్లు మండిపోయింది దాని యింట్రూజన్‌కి. వెంటనే ఏంచేశానో తెల్సా? కసిగా, ఠకీమని పుస్తకం మూసేసేను. చచ్చూరుకుంది చెదపురుగు," అని చెప్పి ఆపేను. ఇంకా ఏం చెప్తానోనని ఆసక్తితో ఎదురుచూస్తున్నాడతగాడు. నిమిషాలు గడుస్తున్నా నేను నోరు విప్పకపోడం చూసి, మరి వుండబట్టలేక, "అయితే ఇంతకీ నీ ధర్మసందేహం ఏమిటి," అనడిగేడు.

"చెప్తాను మాష్టారూ, కానయితే నవ్వకూడదు సుమండీ. పుస్తకం మళ్లీ తెరిచి చూస్తే తెలిసింది నాకు, చచ్చిపోయిన చెద పురుగు యింకా లేత వయస్సులో వున్న పిల్ల పురుగని. నిన్ననో, మొన్ననో కళ్లు తెరిచి పుస్తక ప్రపంచంలోకి విహారానికి వచ్చినట్టుంది. దానికి బోలెడు భవిష్యత్తుంది. కాలక్రమేణా ఎదిగి మనం చదవలేకపోయిన ఈ మొత్తం లైబ్రరీని కొరికి తినేసే సత్తా దానికి వచ్చివుండేది. అలాటిది, దాని వయస్సు ఇంకా విచ్చీ విచ్చుకోకముందే, దానికి ఆహారం కావలసిన పుస్తకం వాతపడి అర్థాంతరంగా చచ్చిపోయింది కాదా, దీన్ని ఏ తాత్వికత సూక్ష్మంగా విశ్లేషించగలదంటారు?" అన్నాను. నా గొంతులో ధ్వనించిన అపహాస్యం నాకే ఎబ్బెట్టుగా అనిపించింది. కాని ప్రొఫెసర్ గారు మాత్రం దాన్ని పట్టించుకున్నట్టు లేదు. మీదు మిక్కిలి, "అవునయ్యా, నువ్వు చెప్పిన విషయం నా పరిశోధనని కొత్త మలుపు తిప్పేట్లు కనిపిస్తోంది. కాస్త ఆలోచించి విపులీకరణ యిస్తాను," అనేసి ఆలోచనల్లో పడిపోయాడు. నవ్వాలో ఏడవాలో తెలియలేదు నాకు. నా చచ్చు కథ, వ్యంగ్యధోరణి అర్థంకాగానే, 'రాస్కెల్, నన్నే ఫూల్‌ని చెయ్యాలని చూస్తావట్రా,' అని గంగవెర్రులెత్తి అరుస్తాడని, దాన్ని చూసి ఆనందించాలని నేను ఆశపడితే, నా కథని విశ్లేషించి కొత్త సారాంశం లాగే వుద్దేశంతో ఆలోచనల్లో పడ్డాడీ మహానుభావుడు. ఇంక ఆ టేబుల్ దగ్గర కూర్చోడం అసాధ్యమనిపించి బయటికి వచ్చేశాను.

రజని మాత్రం ఇంకా రాలేదు, సిగరెట్ వెలిగించేను. ఆలోచనలు దోమల్లా ముసురుతున్నాయి. ఆ చీటీని నిజంగా రజనే రాసిపెట్టిందా? తెలీదు. రజనే రాసి వుంటుందని నా నమ్మకం. ఆ నమ్మకంతోనే ఆమె కోసం వేచి చూస్తున్నాను. ఇంతకీ వేచివుండడం మినహా నాకు వేరే పెద్దపనులేమున్నాయి గనుక, ఈ ప్రపంచంలో? స్కాలర్ జిప్సీ (Scholar Gipsy) లాగ ఏది కావాలో తెలియకపోయినా, దేనికోసమో అలా నిరీక్షిస్తూనే కాలం గడుపుతున్నాను. అంచేత రజని రాకకోసం, ఎంతసేపేనా వేచి వుంటాను- అది నాకు పెద్ద ఇబ్బందేంకాదు కాబట్టి.

చీకటి మరింత చిక్కబడింది. చుట్టూ వున్న భవంతుల్లోని దీపాలు క్రమంగా ఆరిపోతున్నాయి. ప్రొఫెసర్ డస్ట్‌కోట్‌గారిని బయటికి పంపించేసి, లైబ్రరీకి తాళాలు బిగించేసి, స్టాఫ్ ఇళ్లకు బయలుదేరిపోయారు. చీకట్లో నేను మిగిలేను, సగం విరిగిన సిమెంట్ బెంచికి చేరబడి! రజని రాలేదు. చెప్పలేం, ఏ సినిమా దగ్గరేనా ఆలస్యం అయి వుండవచ్చు. ఆవిడ తరచుగా సినిమాలు చూస్తుంటుంది. సినిమాలు అంత ఎక్కువగా చూస్తుంటావెందుకు అని అడిగితే, 'మరి యీ బోర్‌డమ్‌ని ఎలా భరించమన్నా'వని ఎదురుప్రశ్న వేసింది. అంచేత ఇంత ఆలస్యం అయినా ఇంకా రాలేదంటే,

తప్పకుండా సినిమాకే వెళ్లి వుంటుంది రజని. వస్తానని రాశాక రావడం మానదు. ఆమె నిజాయితీని నేను శంకించనక్కర లేదు.

ఆకలి వేస్తోంది. అలా ఎటేనా వెళ్లి ఏదేనా తినొస్తే బావుండ్ను. కానీ ఈలోపల రజని వచ్చి, నేను లేననుకొని తిరిగి వెళ్లిపోతే? ఈ ఆకలి ఈనాటిదా ఏమిటి? ఫర్వాలేదు. ఒక్కరాత్రికి తిండి తినక పోయినంత మాత్రాన ఆగిపోయేది కాదు- ఈ జీవితం వాచీ. అవునూ, వాచీ ముళ్లకి విసుగెయ్యదు కాబోలు, సంవత్సరాల తరబడి అలా గుండ్రంగా తిరుగుతూ, తిరుగుతూ, తిరుగుతూ వుండడానికి! ఏడిసినట్లే వుంది నా ఆలోచన- అక్కడికి వాచీ ముళ్లకీ, మనకీ పెద్ద తేడా వున్నట్లు! కాలం గడుస్తోంది. క్లాక్‌టవర్ పన్నెండు గంటలు కొట్టడం లీలగా వినిపించింది. రజని రాలేదన్న విషయం వుండుండి గుర్తుకువస్తోంది. అయినా అన్నిటికీ అతీతమయిన నిద్ర ఆవహించేసింది. బెంచీ మీద వొరిగి అలాగే నిద్రపోయాను.

నిద్రలో మంచి కల. ఏనాడూ అంత అందమైన కల నాకు రాలేదు. ఆలోచనల కల్లోలాలు, నిర్దయతో కూడుకున్న నిజాలు, నిర్ణయాలు, బాధలు, సమస్యల సంక్షోభాలు, మృత్యువు ప్రసాదించే ముగింపులు- ఇవేవీ లేనటువంటి అందమైన లోకం. అలాటి అందమైన లోకంలో జీవిస్తున్నట్టు కల. కల బాగా పొద్దెక్కింది. 'మనవెంత పిచ్చివాళ్లం! కలలని తెలిసి కూడా, కలల్ని తల్చుకొని సంబరపడిపోతాం,' అని అనుకుంటూ కేంటీన్ వేపు నడిచేను. నిత్యకర్మలు ముగించి లైబ్రరీ చేరుకునేసరికి పది దాటింది. రిఫరెన్స్ సెక్షన్‌లో వున్న నా చీకటి టేబిల్ చేరుకుని కుర్చీలో చతికలబడ్డాను. పనిచెయ్యడానికి అంగీకరించని ఆలోచనలు, ఆచరణలోకి దిగనివ్వని బద్ధకం. నిర్వ్యాపారంగా అలా కూర్చుని, టేబిల్ మీద అస్తవ్యస్తంగా పడివున్న పుస్తకాల వైపు చూశాను. The Trial నవల క్రిందగా నాకు మాత్రం కనపడేటట్టుగా వుంచబడిన వుత్తరం! అంటే, అంటే... కొద్దిసేపు క్రితమే రజని వచ్చి, నేను లేకపోవడం చూసి, లెటర్ రాసి పెట్టేసి, వెళ్లిపోయిందన్నమాట! ఎంత పనయింది! నేను కేంటీన్‌కి వెళ్లకుండా వుంటే, తప్పక రజనితో మాట్లాడగలిగి వుండేవాడిని కదా! ఛీ! ఛీ! ఆశల ఎండమావి మరోమారు పరుగుతీసింది చేతికి చిక్కకుండా! చెప్పడానికి వీల్లేనంత దిగులు, నిస్పృహ ఆవరించేయి. మళ్లీ మామూలు పరిస్థితికి రావడానికి చాలా ప్రయత్నం చెయ్యవలసి వచ్చింది. ఉత్తరం తెరిచి చదవడానికి ధైర్యం చాల్లేదు చాలాసేపటి వరకూ. చివరికి ధైర్యం వుగ్గబట్టుకొని, ఉత్తరం తెరిచి చదివేను.

“నిన్న నేను వస్తానన్నాను. నా కోసం వెయిట్ చేసి వుంటావని తెలుసును. మన బతుకులు అర్థం లేకుండా నడిచి, అర్థాంతరంగా ఎప్పుడో, ఎక్కడో ఆగిపోతుంటాయని కదూ మనం యిన్నాళ్లూ అనుకుంటూ వచ్చాము! అబ్బే, అదేంకాదు, మన వూహలు తప్పు, మన నిరాశ అర్థంలేనిది, అని రుజువు చెయ్యగలిగే ఓ గొప్ప అనుభవం నిన్న సాయంత్రం నాకు కలగబోతోందని తెలిసింది. అదేమిటో పూర్తిగా తెలిసింతర్వాత, నీ దగ్గరకి పరిగెత్తుకొచ్చి, నిన్ను కూడా సంతోషంతో వుక్కిరిబిక్కిరి చేసి, బతుకులో మొదటిసారి నువ్వు మనస్ఫూర్తిగా, హాయిగా నవ్వుతుంటే చూడాలని ఎంత ముచ్చటపడ్డానో తెల్సునా?

“సరే, విమానాశ్రయానికి వెళ్లేను కదా- నేనెదురు చూస్తున్న ఫ్లైట్ వస్తోందని ఎనౌన్స్ చేశారు. ముందుకు వెళ్లేను అద్దాల పార్టీషన్ దగ్గరికి. నాకోసం ప్రత్యేకంగా వొస్తున్న వ్యక్తిని అతను విమానంలోంచి దిగి, నడచి వస్తుంటే చూడాలని ఆతురత, వెర్రి కోరిక. విమానం దిగుతోంది. ఇంతలో ఏమయిందో తెలియదు. ఆకస్మాత్తుగా విమానానికి మంటలు అంటుకున్నాయి. మరుక్షణంలో పెద్ద విస్ఫోటనంతో విమానం పేలిపోయింది. సామాన్లు, విమానభాగాలు, ప్రయాణీకులు- సమస్తం అగ్నిగోళాల్లా అంతటా ఎగిరిపడ్డాయి. నా కోసం వచ్చిన వ్యక్తి కూడా కాలి బొగ్గయిపోయి వుంటాడు. అద్దాల వెనకాతల నిలబడి జరుగుతున్న విధ్వంసాన్నంతట్నీ వివరంగా, నిదానంగా చూసేను. ఏదో జరుగుతుందని కొండంత ఆశతో వెళితే జరిగిందిది. వీధిలో ఏ సందు మలుపు తిరిగినా అసంబద్ధత (Absurd) మనకి దర్శనమిస్తుందని కామూ (Camus) చెప్పడం మనకి తెలీదూ! అన్నీ తెలిసే పిచ్చిపిచ్చి కలలు కన్నాను. తల్చు కుంటే నాకే సిగ్గనిపిస్తోంది. ఈ బోర్‌డమ్‌ని, అసంబద్ధతనీ భరించే శక్తి నాకు లేదు, వెళ్తున్నాను.”

రజని వెళ్లిపోయిందన్నమాట! ఇన్నాళ్లూ ఈ ఒంటరితనాన్ని భరించడానికి రజని నాకు తోడుందని ధైర్యపడుతూ వచ్చేను. ఇక నేనొక్కడ్నే భరించాలి. బాధతో మనసు మూలుగుతుంటే, ఏం చెయ్యడానికీ తోచక స్థాణువులా వుండిపోయాను చాలాసేపు. చివరికి మనసుని వుగ్గబట్టుకొని 'ఏం చెయ్యాలిప్పుడు,' అని ఆలోచించేను. రెండు మార్గాలు కనపడ్డాయి. రజని వెళ్లిన తోవనే నేనూ వెళ్లిపోవడం, లేకపోతే, ఎప్పటికి యేదీ జరగదని తెల్సినా, ఎప్పటికేనా ఏదేనా జరుగుతుందని నిరీక్షిస్తూ గడపడం. ఏం చేస్తే బావుంటుందో ప్రొఫెసర్ డస్ట్‌కోట్‌గార్ని అడిగి తెల్సుకుంటే ఎలా వుంటుందనిపించింది. ఆయన్ని వెతుక్కుంటూ చీకటి గుహలోకి ప్రవేశించాను.

ఆంధ్రజ్యోతి దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక, 1991